

+ 385 92 372 1 777 | PON-PET od 08:00 do 17:00 sati, SUB od 08:00 – 13:00 sati | ✉

dobarzivot.net@gmail.com

[Mapa weba](#) [Kontakt](#) [Facebook](#) [Prijava na newsletter](#)



Dobar život

LIFESTYLE PORTAL

[Dobra priča](#) [Zdravlje & Ljepota](#) [Hrana](#) [Dom & Vrt](#) [Kamo ići](#) [Više...](#)

[Početna](#) / [Dobra priča](#) / [Život](#) / HUMOR U HRVATSKOJ (6): Govor smijeha ili govor mržnje?

Objavljeno: 4. rujna 2023.

Ažurirano: 4. rujna, 2023.

HUMOR U HRVATSKOJ (6): Govor smijeha ili govor mržnje?

Govor mržnje ili govor smijeha? Po političkoj definiciji govor mržnje je radikalni oblik neprihvatljivog govora, onaj govor koji otvoreno poziva na nasilje protiv neke društvene skupine. Ministarski odbor Vijeća Europe tu poimence spominje rasnu mržnju, ksenofobiju, antisemitizam ili druge oblike mržnje temeljene na netoleranciji. Zapravo, govor mržnje možemo i šire definirati jer je to zapravo svaka mržnja prema određenoj društvenoj skupini ili pojedinoj osobi zbog nekog njezinog određenja, javno izgovorena, a koja sama po sebi nalazi svoje sljedbenike.

To s druge strane znači da sloboda govora može biti ograničena i nije bezuvjetna. Govor kojim se ocrnjuje ili huška na određene društvene skupine nije spojiv sa slobodom govora, tumače neki zagovornici zakona o govoru mržnje. Mnogi naši portali, ali i oni u svijetu, puni su komentara koji su po takvim definicijama govor mržnje, stoga su već i mnogi zabranili komentiranje na svojim stranicama.



Autor: Berislav Hegedušić

No, postoji i druga strana ove mrziteljske medalje. Prije nekoliko godina digla se velika bura oko kazališne predstave „Šest likova traži autora“, redatelja Olivera Frlića. Naime, javila se i jedna od „svinja“ iz predstave – biskup dr. Mile Bogović koji je između ostalog rekao:

“Za njega, dakle ja sam svinja. Kad bih ja to rekao za njega u bilo kojem kontekstu, to bi bio govor mržnje. Ovako, to je humor i satira, jer Frljić je umjetnik.”

Satira kao sredstvo političke borbe i politički vic

U povijesti se satira kao književni oblik u kojemu se kritički ismijava pojedinca, skupinu, državu ili vlast, često koristila kao sredstvo političke borbe pa je prije tridesetak godina (godinu prije pada Berlinskog zida) jedan moj kolega iz Vijesnika (Đ. L.) napisao:

“U posljednje vrijeme čak se i tzv. politički vic koristi i potvrđuje kao rasprostranjeno, vješto korišteno i u određenim trenucima efikasno sredstvo propagande... Neprijatelj i ovdje pokazuje svoje domete, vješte poteze i beskrupuloznost. Neupućeni će zacijelo reći: kome još može naškoditi tzv. politički vic? Ako se o nekom priča u šali, znači da je popularan kao ličnost. Danas, moramo priznati, nema popularnog političkog vica. Svaki od njih ima određenu pozadinu, pa bio on naoko bezazlen. Tzv. politički vic ne stvara se da neku ličnost popularizira, to je nakaradno shvaćanje, već da je na neki način omalovaži. Mišljenje da postoji bezazleni politički vic samo je znak neupućenosti, naivnosti i oskudnog znanja o metodama djelovanja obavještajnih službi...”

Ondašnje političke viceve koji nas vraćaju u „stara dobra vremena“ prikupio je čak u jednoj knjizi akademik Stjepan Babić.

Dakle, iako su branitelji tog socijalističkog sistema smatrali politički vic vrstom kamuflirane terorističke aktivnosti protiv režima, postoje i utemeljena saznanja o tome da su u tim i takvim državama postajali odjeli za izmišljanje viceva jer su neki od tih vlastodržaca smatrali da se kroz politički vic daje narodu odušak kako bi mogao trpjeti njihovu tiraniju!?

Može li se i u običnim pošalicama pronaći govor mržnje?

Svrha viceva, karikatura i aforizama je smijeh. No, s obzirom na sve prije rečeno, odgovorno je postaviti si pitanje može li se i u običnim pošalicama pronaći govor mržnje? Evo nekih „sumnjivih“ primjera koji su objavljivani u hrvatskom humoristično-satiričkom časopisu „Potepuh“:

Homoseksualci će uskoro tražiti pravo na pobačaj (Zlatko Garvanović).

Crkva je odvojena od države, pa svatko uzima za se (Danko Ivšinović).

Toliki je ateist da su ga vragovi proglasili svecem (Marinko Mijović).

Našeg gradonačelnika lako je naći. Ili je na poslu ili u zatvoru (Prodanović).

Kad suprug tuče suprugu – to je nasilje. Kad žena tuče muža to je – emancipacija (Tomislav Supek).



Autor: Borislav Josipović

U nas i u svijetu veoma je popularno ismijavati se ljudima na nacionalnoj osnovi jer oni nisu poput nas? Nije taj humor svojstven samo Hrvatima. Francuzi se rugaju Belgijancima, ovi pak Nizozemcima, a Nizozemci i jednima

i drugima. Irci su za Engleze glupi, a Škoti pohlepni i škrti. Kod nas su Dalmatinci lijeni, Zagorci priglupi pijanci, Bosanci su glupi, Bračani škrti, Romi krađu, Srbi su zli, a Slovenija je mala. Za većinu to ipak nije rasistički ili neki drugi oblik uvredljivog humora sve dok se to ne iskoristi u neke druge svrhe, a ne za nasmijavanje. No, već smo spomenuli kako je u Hitlerovoj Njemačkoj karikatura imala značajnu ulogu u stvaranju klime za progon Židova jer su ih u karikaturama prikazivali kao gramzivce. Upravo je na temelju takvih ukorijenjenih predrasuda propaganda Trećeg Reicha njemačkoj javnosti prikazivala Židove kao pohlepne ljude koji uništavaju njemački narod. Time je humor dijelom iskorišten za tzv. konačno rješenje židovskog pitanja – Holokaust.



Autor: Josip Hudek

I za kraj, evo jednog slovenskog vica na račun Hrvata:

- *Koja je najtanja knjiga na svijetu?*
- *Dobra djela Hrvata!*

Piše: Dragutin Lončar, novinar publicist i nakladnik, dugogodišnji novinar i urednik u novinskim izdanjima nekadašnje Vjesnikove kuće (Vjesnik, Sedam dana, Danas, Arena...), a posljednjih četvrt stoljeća samostalni novinski djelatnik te urednik i izdavač Hrvatskog humoristično-satiričkog časopisa "Potepuh".

Drugi članci iz serijala "Humor u Hrvatskoj":

HUMOR U HRVATSKOJ (1): Smijeh je dar bogova

HUMOR U HRVATSKOJ (2): Počeci pisanog humora u Hrvatskoj

HUMOR U HRVATSKOJ (3): Ima li humor mjeru?

HUMOR U HRVATSKOJ (4): Smijeh u politici

HUMOR U HRVATSKOJ (5): Smijeh i filozofija

Tekst je objavljen u sklopu projekta "Humor u Hrvatskoj" uz potporu Agencije za elektroničke medije za kvalitetno novinarstvo.



Moglo bi vas zanimati: